

Predstavujeme pracovisko Ústav práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva	2
Online, uniba.sk, 1. 4. 2025, 15:24	
Priemerný Slovak si čistí zuby menej než jednu minútu denne	5
Online, eastmag.sk, 7. 4. 2025, 10:58	
Aktuálne počasie pre Košice dnes (08. 04. 2025)	6
Online, azet.sk, 8. 4. 2025, 4:20	
Šaca - centrum robotickej chirurgie na východe Slovenska	8
Online, tlacovespravy.sme.sk, 8. 4. 2025, 5:00	

Predstavujeme pracovisko Ústav práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva

1. 4. 2025, 15:24, Zdroj: uniba.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: rektor UPJŠ
Dosah: 34 712 GRP: 0,77 OTS: 0,01 AVE: 620 EUR

Predstavujeme pracovisko Ústav práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva

Pracovisko, ktoré sme navštívili, nepatrí k tým, ktoré sa pýšia dlhou históriou. Oficiálne vzniklo len 1. apríla 2015, oslavuje teda práve desiate výročie. Na Právnickej fakulte UK však patrí k tým, ktoré sa dynamicky rozvíjajú. Jeho členovia úspešne spolupracujú s praxou, získavajú granty a ich výskum reaguje na aktuálne potreby spoločnosti.

01. 04. 2025 15.24 hod.

Od: Redakcia Našej univerzity

Ústav práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva vznikol kvôli potrebe reagovať na vývoj technológií a zmeny v spoločnosti. „Oblasť práva IT a duševného vlastníctva bola taká dynamická, že sa objavila potreba vzniku špecializovaného pracoviska. Predtým bola táto oblasť práva zastrešená v rámci iných katedier, ktoré vyučovali predmety ako právna informatika a počítačové právo. Rozhodlo sa, že vznikne ústav namiesto katedry, pretože ústavy majú interdisciplinárny charakter,“ spomína na začiatky samostatného pracoviska súčasný riaditeľ ústavu docent Jozef Andraško.

Pestrá paleta predmetov

Zameranie ústavu je pomerne široké, pokrýva rôzne oblasti práva. Vyučujú sa tu predmety, ktoré majú interdisciplinárny charakter a prienik s tradičnými oblasťami práva, ako sú správne právo, občianske právo či trestné právo. „Venujeme sa témam ako ochrana osobných údajov, kybernetická bezpečnosť, kybernetická kriminalita, e-Government, elektronický obchod, digitálny trh, autorské právo, patentové právo či ochranné známky. Praktickým povinným predmetom pre prvákov je právna informatika, kde ich učíme, ako vyhľadávať právne informácie v právnych informačných systémoch (Slov-Lex, EUR-Lex, judikaty.info, beck-online, ASPI), čo v dnešnej dobe predstavuje základ pri riešení akýchkoľvek praktických zadaní. Ďalšími povinnými predmetmi sú právo duševného vlastníctva pre tretíakov bakalárov a právo informačných a komunikačných technológií pre prvákov magistrov,“ hovorí Jozef Andraško.

Pri ponuke predmetov reagujú na potreby praxe a záujem študentov. Niektoré predmety sú výstupom projektov. Vďaka grantom spoločnosti SK-NIC na podporu vzdelávania pripravili učebnice pre nové predmety právo a umelá inteligencia a právo kybernetickej bezpečnosti. Ústav tiež ponúka množstvo výberových predmetov, vďaka ktorým sa budúci právnici a právničky môžu už počas štúdia venovať špecifickým oblastiam práva informačných technológií, a tak sa postupne profilovať v danej oblasti. Predmety IT Law a Intellectual Property Law vyučované v anglickom jazyku navštevujú študenti programu Erasmus+ alebo tí, ktorí študujú na právnickej fakulte anglické študijné programy.

Prípady z praxe

Štúdium vyučujúci prepájajú s praxou všade tam, kde je to možné. „Riešime so študentmi na seminároch prípadové štúdie. Musia preukázať, ako aplikovať príslušné právne predpisy na prípady z reálneho života. Vyučujúci ich prevedie celým procesom, aby vedeli najskôr v skutkovom stave identifikovať právne problémy, a potom v diskusii hľadajú spôsoby, ako ich vyriešiť, ktoré legislatívne akty aplikovať či ktoré súdne rozhodnutia sa s tým spájajú. Naučia sa vypracúvať právne analýzy, pripravujú zmluvy či rôzne podania. Chodíme s nimi na exkurzie do rôznych orgánov verejnej moci,“ opisuje prípravu budúcich odborníkov Jozef Andraško.

Úspechy v grantových výzvach

Ústavu sa darí v získavaní vedeckých grantov. Nedávno ukončili riešenie projektu APVV Právne a technické aspekty autonómnych vozidiel, v ktorom analyzovali právny stav vozidiel bez vodiča a navrhovali riešenia. Aký je záver výskumu? „Zistili sme, že na prevádzku autonómnych vozidiel nemáme dostatočnú legislatívu. Podľa našich zákonov síce môžu byť prevádzkované na cestách, ale chýba nám napríklad legislatíva týkajúca sa zodpovednosti za škodu, trestnoprávnej zodpovednosti či administratívnoprávnej zodpovednosti. Taktiež nemáme dostatočne upravenú legislatívu v oblasti ovládania vozidla na diaľku. Príslušný návrh zákona sme pripomienkovali, avšak nie všetky naše pripomienky boli akceptované,“ hovorí Jozef Andraško. Na úrovni medzinárodného práva však možno vidieť posun, nakoľko sa pripravuje medzinárodný dohovor o automatizovaných vozidlách. Odborníci z ústavu tento proces pozorne sledujú. Aktuálne na ústave spolu s **UPJŠ** Košice a FIIT STU riešia ďalší projekt APVV zameraný na právne a technické aspekty situačného povedomia o kybernetickej bezpečnosti.

Miliónové granty ALTAML a Kompetenčné centrum z Plánu obnovy

Vďaka interdisciplinárnej spolupráci s pracoviskami, ktoré sa priamo venujú IT, sa odborníkom z ústavu podarilo získať z výzvy v Pláne obnovy a odolnosti SR projekt ALTAML – Automatizácia analýzy právnych textov na základe strojového učenia. Výška grantu predstavuje 999 027,12 €. O čo v ňom pôjde? „V tomto projekte dve univerzity – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, spájajú sily s komerčným sektorom, so spoločnosťou Wolters Kluwer SR s.r.o.

Cieľom projektu je využiť metódy strojového učenia na efektívnejšie spracovanie a analýzu právnych textov,“ hovorí docent Andraško. Nová technológia môže prispieť k lepšej identifikácii vzťahov medzi právnymi textami, odhaleniu odchýlok od ustálenej praxe a zefektívneniu prístupu k právnym informáciám. Automatizácia procesu spracovania právnych textov zase zrýchli a zefektívni prácu s právnymi dokumentmi, uľahčí orientáciu v zložitých právnych textoch. Ľahšie sa tiež odhalia odchýlky od zaužívanej rozhodovacej praxe, čo prispeje k zvýšeniu transparentnosti a predvídateľnosti rozhodovacích procesov.

Z výzvy v Pláne obnovy a odolnosti SR sa členom ústavu podarilo získať najväčší projekt v histórii fakulty s názvom Kompetenčné centrum pre reguláciu kybernetickej bezpečnosti, ochrany súkromia a kybernetickej kriminality. Výška podpory predstavuje 1 008 071,90 €.

„Naším cieľom je vytvoriť platformu, ktorá nielen sústredí špičkových odborníkov, ale bude aj aktívne prispievať k tvorbe legislatívy. Kompetenčné centrum bude poskytovať vzdelávacie materiály a kurzy nielen pre študentov právnickej fakulty, ale aj pre širšiu odbornú a laickú verejnosť,“ opisuje Jozef Andraško, ktorý je zároveň aj garantom kompetenčného centra. „Plánujeme organizovať workshopy pre verejnosť a školenia pre stredoškôľakov. Zároveň podporíme doktorandov prostredníctvom štipendií a grantov zameraných na výskum kybernetickej bezpečnosti, ochrany súkromia a kybernetickej kriminality.“

Ambície kompetenčného centra siahajú aj za hranice Slovenska. Kompetenčné centrum plánuje nadviazať spoluprácu s podobne zameranými inštitúciami v zahraničí, organizovať medzinárodné konferencie a podieľať sa na spoločných vedeckých výstupoch. „V oblasti kybernetickej bezpečnosti a digitálnej regulácie je medzinárodná spolupráca nevyhnutná. Chceme, aby sa naše kompetenčné centrum stalo uznávaným partnerom nielen doma, ale aj v zahraničí,“ uzatvára Jozef Andraško. Projekt tak sľubuje nielen posilnenie odborných kapacít na Slovensku, ale aj výrazný príspevok k rozvoju európskeho právneho diskurzu v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ochrany súkromia a kybernetickej kriminality.

Umelá inteligencia pri výučbe a v právnických profesiách

Na seminároch z právnej informatiky učia študentov používať nástroje umelej inteligencie. Samozrejme, keďže ide o právnikov, vždy v súlade s predpismi, teda so smernicou **rektora** k používaniu nástrojov umelej inteligencie. Sledujú, ako k využívaniu AI pristupujú iné univerzity a aké nástroje využívajú rôzne právnické profesie ako napr. advokáti či sudcovia. A učia študentky a študentov uvedomovať si riziká, napríklad súvisiace s porušením ochrany osobných údajov. „Keď niekto do AI načíta celú zmluvu s osobnými údajmi klienta, môže to mať vážne dôsledky,“ hovorí Jozef Andraško.

Odborníci z ústavu sa tiež zameriavajú na ďalšie aktuálne právne problémy súvisiace s novými technológiami. Matúš Mesarčík rieši napríklad oblasť práva a dezinformácií, najmä tých šírených v online prostredí. Skúma z právneho hľadiska témy ako blokovanie webov či kont na sociálnych sieťach, otázky slobody prejavu a šírenia nezákonného obsahu.

Nehrozí v budúcnosti, že umelá inteligencia zoberie právnikom prácu? „Určité profesie, ktoré zahŕňajú ľahko automatizovateľné úlohy, ako sú rešerše alebo vyhľadávanie literatúry, môžu postupne zaniknúť. Technológie nám v mnohých ohľadoch uľahčia život, no advokáti a sudcovia sa o svoje miesto obávať nemusia, ľudský faktor v práve zostane nenahraditeľný. Ako sa hovorí, o prácu prídu tí právnici, ktorí nebudú vedieť pracovať s nástrojmi umelej inteligencie. Pre bežného človeka môžu nástroje umelej inteligencie, ako napríklad ChatGPT, pomôcť pri riešení právnych otázok len v obmedzenej miere. V súčasnosti by som sa pri právnych problémoch nespoliehal výhradne na rady umelej inteligencie, pretože často poskytuje nepresné alebo zavádzajúce informácie, čo pravidelne overujem aj počas seminárov so študentmi.“

Vízie a smerovanie

Na čo sa na Ústave práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva PraF UK plánujú zamerať v budúcnosti? „Naše budúce smerovanie je jasné. Zameriavame sa na medzinárodné a európske témy, ktoré dynamicky ovplyvňujú celú spoločnosť. Chceme naďalej publikovať kvalitné výstupy v angličtine v najlepších vedeckých časopisoch. Aktívne rozvíjame zahraničné spolupráce, napríklad s tallinskou technologickou univerzitou TalTech v Estónsku. Okrem riešenia spomínaných projektov spolupracujeme na príprave medzinárodnej konferencie Bratislavské právnické fórum 2025, ktorá bude venovaná digitalizácii práva a bezpečnosti v digitálnom prostredí,“ vymenúva plány riaditeľ ústavu. Ústavu sa taktiež podarilo zavŕšiť proces akreditácie doktorandského študijného programu Právo informačných technológií, ktorý je prvý svojho druhu na Slovensku. Pokračovať chcú v prijímaní zahraničných výskumníkov, ktorí na ústave absolvujú rôzne stáže. V tomto roku na ústave hosťuje profesorka z USA Karen Sandrik, ktorá sa na ústave venuje otázkam práva duševného vlastníctva a transferu technológií.

Radosť im tiež robia absolventi alebo častejšie absolventky, pretože túto oblasť práva si veľmi často vyberajú ženy. „Dnes sú etablované v advokácii a v iných právnických profesiách. Keď sa s nimi stretávame na rôznych fórach alebo k nám prichádzajú vykonať rigoróznú skúšku a obhájiť rigoróznú prácu, vidíme, že rozvíjajú získané vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudli počas štúdia, ako aj pri písaní záverečných prác na našom ústave. Pokračujú teda v tom, pre čo sme ich zapálili na našich predmetoch počas štúdia, a to je najväčšie zadosťučinenie,“ hovorí vedúci ústavu.

Barbora Tancerová

Foto: Michal Valentin

Členovia a členky Ústavu práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva PraF UK

Vedúci ústavu Jozef Andraško

Priemerný Slovak si čistí zuby menej než jednu minútu denne

7. 4. 2025, 10:58, Zdroj: [eastmag.sk](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 418 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 89 EUR

Priemerný Slovak si čistí zuby menej než jednu minútu denne

Pridajte komentár

3 min. čítania

V Košiciach sa 2. – 3. apríla 2025 konalo celoslovenské odborné podujatie XXIV. Stomatologické dni Košice, ktoré prilákalo najväčších odborníkov zo stomatologickej praxe, vrátane sestier pracujúcich v zubnom lekárstve.

Zuby, ktorých máme v dospelosti 32, vznikajú už v maternici a ich prerezávanie spôsobilo nejednému rodičovi kruhy pod očami. Rovnako ako odtlačky prstov, aj zuby nás robia jedinečnými – dokonca ani jednovaječné dvojčatá nemajú rovnakú stavbu chrupu. Kým plnia svoju funkciu, berieme ich ako samozrejmosť. No keď ich zanedbáme, dokážu sa nám pripomenúť nepríjemnou bolesťou.

Čistíme si ich málo

Hoci my si zuby čistíme sotva minútu denne, odborníci odporúčajú aspoň dvojnásobok. Prevencia je pritom kľúčová – aj o tom sa hovorilo na tohtoročnom podujatí, ktoré opäť ukázalo, aký dôležitý je kvalitný chrup pre celkové zdravie.

Nutná starostlivosť o chrup už od útleho detstva

„Predchádzať parodontitíde sa dá od detského veku. Rodičia by mali dbať na preventívne stomatologické prehliadky u svojich detí. Zuby a ďasná by mali byť zdravé, aby sa v ústach nezhromažďovali nezdravé baktérie, ktoré môžu spôsobiť zápal ďasien. Ten spoznáme krvácaním z ďasien, čo nás upozorňuje na možný predstupeň parodontitídy,“ uviedla doc. MUDr. Silvia Timková, prednostka I. stomatologickej kliniky LF **UPJŠ** a UNLP v Košiciach.

Súboj zubných kefiek: klasická manuálna vs. elektrická

Zisťovali sme, ako sa má rodič zorientovať na trhu v množstve rôznych zubných pást a či si vybrať elektrickú zubnú kefku alebo skôr klasickú.

„Medzi nami zubnými lekármi prebiehajú stále diskusie, či je lepšia klasická manuálna zubná kefka alebo elektrická a nie sme v tom jednotní, pretože každá z nich má svoje výhody, ale aj nevýhody. Podľa môjho názoru neexistuje ani najlepšia, ani ideálna zubná kefka a pasta. Dôležité je, aby ich človek používal 2-krát denne, ráno a večer, a aby si dostatočne dlho umýval zuby. Stále sa orientujeme napríklad pri výbere zubných pást podľa veku dieťaťa, pretože podľa toho je pridávaný do zubných pást aj fluór tak, aby pomáhal chrániť zuby čo najlepšie. Nadbytok fluóru v zubných pastách spôsobuje totiž škvrny na zuboch. Odporúčam všetkým pri výbere vhodných prípravkov konzultáciu so svojim zubným lekárom, ktorý určite najlepšie pozná váš chrup,“ dodala MUDr. Timková.

Nezastupiteľnú rolu v edukácii pacientov zohrávajú sestry

Sestry alebo zubní asistenti majú ako členovia dentálneho tímu nezastupiteľné miesto v edukácii v oblasti orálneho zdravia jedincov od narodenia až do seniorského veku.

„Našou doménou je budovať v populačných skupinách správne návyky starostlivosti o chrup, ktorá zahŕňa množstvo preventívnych opatrení: ústna hygiena, inštrukcie čistenia chrupu aj výživové poradenstvo,“ uviedla Natália Bradáčová, vedúca sestra I. stomatologickej kliniky a koordinátorka programu konferencie v Sekcii sestier pracujúcich v zubnom lekárstve. „Zazneli zaujímavé prezentácie o histórii, ale aj súčasných trendoch v starostlivosti o detského pacienta, o používaní aloplastických materiálov po odstránení dentálnych cýst, vplyv orálnych probiotík na mikrobióm v ústnej dutine a diskutovalo sa aj o pomoci z pohľadu stomatológa „chrápajúcemu pacientovi“, doplnila N. Bradáčová.

tlačová správa

Autor: Zobrazíť všetky články || tlačová správa || tlačová správa | Zobrazíť všetky články

Aktuálne počasie pre Košice dnes (08. 04. 2025)

📅 8. 4. 2025, 4:20, Zdroj: pocasio.azet.sk , Vydavateľ: Ringier Slovakia Media s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 344 039 GRP: 7,65 OTS: 0,08 AVE: 1460 EUR

Aktuálne počasie pre Košice dnes (08. 04. 2025)

Košice

Zdroj: iStock

V Košiciach sa očakáva mierny dážď a teploty sa budú pohybovať okolo priemeru pre toto ročné obdobie.

Prečítať si článok neskôr

08. apr. 2025 o 04:20 Čas čítania: 8min

Aktuálne počasie pre Košice dnes (08. 04. 2025)

V Košiciach sa očakáva mierny dážď a teploty sa budú pohybovať okolo priemeru pre toto ročné obdobie.

Aktuálna predpoveď počasia

06:15

19:32

V utorok 8. apríla 2025 sa v Košiciach očakáva mierny dážď s maximálnou teplotou 11,3 °C a minimálnou teplotou 2,2 °C. Priemerná teplota počas dňa bude 5,7 °C. Vietor bude fúkať rýchlosťou až 19,1 km/h. Očakáva sa zrážková činnosť s pravdepodobnosťou dažďa 87%. Pravdepodobnosť sneženia je 0%. Východ slnka nastane o 06:15 a západ slnka o 19:32.

Predpoveď počasia na najbližšie dni

Predpoveď na 7 dní

2.2 °C 11.3 °C 19.1 km/h 0.1 mm 06:15 19:32 St

0.8 °C 12.9 °C 14.8 km/h 0.0 mm 06:13 19:34 Št

4.2 °C 15.0 °C 30.2 km/h 0.0 mm 06:11 19:35 Pi

6.5 °C 17.8 °C 35.6 km/h 1.8 mm 06:09 19:37 So

8.2 °C 15.6 °C 28.1 km/h 0.1 mm 06:07 19:38 Ne

6.5 °C 19.6 °C 25.6 km/h 0.0 mm 06:06 19:40 Po

8.2 °C 21.3 °C 15.5 km/h 0.0 mm 06:04 19:41

Historické údaje o počasi

Pri pohľade na historické údaje o počasi z posledných rokov v Košiciach 8. apríla môžeme pozorovať určité zaujímavé trendy. Najvyššia zaznamenaná teplota v tento deň bola 21,3 °C v roku 2024, zatiaľ čo najnižšia zaznamenaná teplota bola -3,7 °C v roku 2021. Najvyššie úhrny zrážok boli zaznamenané v roku 2022 s 1,6 mm zrážok, zatiaľ čo v niektorých rokoch, ako napríklad v roku 2020, neboli zaznamenané žiadne zrážky. Tieto údaje nám ukazujú, že počasie v Košiciach v tomto ročnom období môže byť veľmi variabilné, od slnečných a teplých dní až po chladné a daždivé dni.

Vplyv na klímu

Mierny dážď a teploty okolo priemeru pre toto ročné obdobie sú v súlade s dlhodobými klimatickými trendmi v Košiciach. Tieto trendy naznačujú mierny nárast priemernej teploty a zrážok v priebehu posledných desaťročí. Je však dôležité poznamenať, že jednotlivé dni sa môžu od týchto priemerov líšiť a je potrebné sledovať dlhodobé trendy, aby sme získali komplexný obraz o klimatických zmenách v regióne.

Tipy na výlety

Napriek miernemu dažďu v Košiciach existuje veľa možností na strávenie dňa. Múzeum Vojenskej histórie ponúka fascinujúci pohľad do minulosti a poskytuje útočisko pred dažďom. Ak by bolo slnečno, Dóm svätej Alžbety je určite miestom, ktoré by ste si nemali nechať ujsť. Pre milovníkov prírody by bola príjemnou prechádzkou aj návšteva Botanickej záhrady **UPJŠ**, avšak v daždivom počasí by bolo vhodnejšie zvoliť si inú aktivitu.

Aktivujte si službu a dostávajte upozornenia na najdôležitejšie správy dňa.

Zdieľať

Šaca - centrum robotickej chirurgie na východe Slovenska

8. 4. 2025, 5:00, Zdroj: tlacovespravy.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 6 906 GRP: 0,15 OTS: 0,00 AVE: 336 EUR

Šaca - centrum robotickej chirurgie na východe Slovenska

Kardiocentrum AGEL a Nemocnica AGEL Košice-Šaca medzi lídrami na prestížnej konferencii o inováciách v zdravotníctve ITAPA 2025.

Na prestížnej konferencii o inováciách v zdravotníctve ITAPA 2025, ktorá sa uskutočnila 26. – 27. 3. 2025 v Starom Smokovci, predstavil výsledky programu robotickej chirurgie v Kardiocentre AGEL Košice-Šaca a Nemocnici AGEL Košice-Šaca prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA. Súčasťou prednášky bol aj priamy komentovaný video prenos z roboticky asistovanej operácie srdca, ktorú realizoval tím z Kardiocentra AGEL Košice-Šaca. Prezentácia a video prenos z operácie srdca vyvolali medzi účastníkmi pozitívny ohlas a záujem.

Profesor František Sabol prezentuje výsledky robotickej chirurgie v Šaci na ITAPA 2025. (zdroj: ITAPA)prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA:

prednosta Kliniky srdcovej a cievnej chirurgie **UPJŠ** LF a KCE, kardiochirurg a univerzitný profesor. So svojím tímom založil a vedie Kardiocentrum AGEL Košice-Šaca a od 1. januára 2025 vedie aj Nemocnicu AGEL Košice-Šaca. Skúsený zdravotnícky manažér má za sebou bohatú vedeckú a pedagogickú činnosť. Niekoľko rokov bol prodekanom Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Je krajským odborníkom MZ SR pre kardiochirurgiu.

Pán profesor, na konferencii ste vystúpili s prezentáciou spojenou s video prenosom z robotickej operácie srdca. Aký ste mali na pódiu pocit?

F. S.: Viete, keď som stál na pódiu najprestížnejšej inovatívnej konferencie na Slovensku a komentoval prenos z operačnej sály, na ktorej skoro denne operujem, uvedomil som si, že náš sen, ktorý sme pred necelými tromi rokmi začali spolu s väčšinovým akcionárom spoločnosti AGEL a mojim tímom snívať, sen o špecializovanej nemocnici, v ktorej sa v príjemnom prostredí a v rodinnej atmosfére bude na špičkovej technike robiť moderná inovatívna medicína, sa stal skutočnosťou. Dnes, keď viem dve nemocnice, je mojim cieľom v tejto misii pokračovať a synergický efekt oboch nemocníc naplno využiť pre dobro pacientov a aj zamestnancov a v zavádzaní inovácií a v rozvoji modernej medicíny v Šaci naďalej vytrvalo pracovať.

Aké je postavenie robotickej chirurgie na Slovensku?

F. S.: Aktuálne je na Slovensku sedem nemocníc s robotickými programami, a to vrátane Kardiocentra AGEL Košice-Šaca a jeho sesterskej Nemocnice AGEL Košice-Šaca. S výnimkou UJV v Ružomberku používajú všetky centrá operačného robota da Vinci. S počtom inštalovaných robotov a realizovaných robotických operácií na Slovensku určite nemôžeme byť spokojní.

Čo bráni širšiemu rozvoju robotickej chirurgie na Slovensku?

F. S.: Určitou limitáciou je, nepochybne, ešte stále vysoká obstarávacia cena operačného robota. Som ale presvedčený, že rozhodujúcou prekážkou výraznejšieho rozšírenia robotickej chirurgie je skutočnosť, že úhradový mechanizmus DRG nezohľadňuje v hodnote náročnosti výkonu, tzv. relatívnej váhe, náklady na robotický výkon a tieto tak idú na úkor poskytovateľa.

Aké je postavenie Nemocnice AGEL Košice-Šaca a Kardiocentra AGEL Košice-Šaca v robotike na Slovensku?

F. S.: V Šaci sme jediní, ktorí popri štandardných gynekologických, chirurgických a urologických operáciách vykonávame aj roboticky asistované operácie srdca. Aktuálne realizujeme bajpasové operácie a rôzne kombinované výkony pri poruchách rytmu. Pripravujeme sa na spustenie programu roboticky asistovaných operácií chlopní.

Vykonávajú sa robotické operácie aj v inej nemocnici na východe Slovenska?

F. S.: Nie, najbližšie komplexné multiodborové robotické centrum je v FNFD v Banskej Bystrici.

Aké typy robotických výkonov sa okrem operácií srdca u vás v Šaci realizujú?

F. S.: O tom vám viac a erudovane povieť moji kolegovia, ktorí tieto výkony v Šaci vykonávajú.

doc. MUDr. Erik Dosedla, PhD., MBA:

narodil sa v Humennom. Je prednostom Gynekologicko-pôrodníckej kliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca, medicínskym riaditeľom pre chirurgické odbory Nemocnice AGEL Košice-Šaca, docentom na Lekárskej fakulte **UPJŠ** a odborníkom v oblasti perinatológie, ultrazvukovej diagnostiky a robotickej chirurgie.

Generálny riaditeľ a robotický tím Gynekologicko-pôrodnicej kliniky po 100. úspešnej robotickej operácii v Nemocnici AGEL Košice-Šaca.

Kedy ste začali s robotickými operáciami na vašej klinike?

E. D.: Roboticky asistované operácie sme na Gynekologicko-pôrodnicej klinike v Nemocnici AGEL Košice-Šaca začali vykonávať v septembri 2024. Ich spustenie bolo výsledkom dlhodobého odborného úsilia a investícií do inovatívnych technológií s cieľom poskytnúť pacientkam špičkovú úroveň miniinvazívnej operačnej starostlivosti.

Aké benefity prinášajú robotické operácie vašim pacientkam?

E. D.: Robotická chirurgia umožňuje mimoriadnu presnosť a šetrnosť zákrokov. Pre pacientky to znamená menšiu stratu krvi, nižšie riziko komplikácií, kratší čas hospitalizácie a rýchlejší návrat do bežného života. V gynekológii je významný benefit aj v zachovaní reprodukčného zdravia a minimalizovaní operačných jaziev.

Má použitie robotiky nejaké limitácie?

E. D.: Áno, robotická chirurgia má svoje špecifiká. Vyžaduje si dôkladne vyškolený tím a je technicky náročná na prípravu aj logistiku. Limitujúcim faktorom môžu byť aj náklady a dostupnosť systému, a preto je v súčasnosti robotická chirurgia na Slovensku dostupná len v niektorých špičkových zdravotníckych zariadeniach.

Koľko výkonov ročne plánujete vykonať?

E. D.: V rámci gynekológie plánujeme ročne zrealizovať približne 100 až 150 robotických operácií, pričom spektrum výkonov sa bude rozširovať najmä v oblasti urogynekológie a liečby endometriózy.

MUDr. Vít Pribula, PhD.:

narodil sa v Košiciach. Po ukončení LF **UPJŠ** pracoval na I. Chirurgickej klinike **UPJŠ** LF a UNLP a od roku 2007 je členom kolektívu Chirurgickej kliniky **UPJŠ** LF a Nemocnice AGEL Košice-Šaca, kde pracuje vo funkcii primára. Má dve atestácie z chirurgie a atestáciu z gastroenterochirurgie, absolvoval atestáciu zo zdravotníckeho manažmentu a financovania. V roku 2019 získal titul PhD. na LF **UPJŠ** v odbore chirurgia. Venuje sa brušnej chirurgii, intervenčnej gastrokopii a kolonoskopii.

Operatér sedí za operačnou konzolou, asistent zavádza inštrumenty a asistuje pri operácii. Záber z operačnej sály Chirurgickej kliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca.

Aké spektrum robotických operácií vykonávate na vašej klinike?

V. P.: V súčasnosti najčastejšie vykonávame robotické operácie hrubého čreva a konečníka, ale realizovali sme aj operácie slabínových prietrží a operácie žlčníka. Dôraz kladieme na využitie robotickej chirurgie u onkologických pacientov s nádormi čreva a konečníka.

Aké sú vaše doterajšie skúsenosti s robotickými operáciami?

V. P.: Robotická chirurgia odstraňuje limitácie laparoskopickej chirurgie. Realizovaný výkon je pri robotickej chirurgii omnoho precíznejší, šetrnejší a tiež vďaka výbornému prehľadu operátora v operačnom poli aj veľmi bezpečný. Výhody robotického systému sú obzvlášť zjavné pri operáciách v úzkom a hlbokom priestore, ako sú napríklad operácie v oblasti malej panvy.

Aká je odozva na robotický program medzi vašimi pacientami? Nemajú niektorí obavy, že by ich mal „operovať stroj“?

V. P.: Možnosť operácie robotom je laickou verejnosťou vnímaná veľmi pozitívne. Myslím si, že digitalizácia zasiahla v bežnom živote už všetky generácie a pacienti chápu, že moderná medicína sa bez „technických zázrakov“ súčasného sveta už nezaobíde. Z celého súboru našich pacientov len jeden vyjadril obavy a vyslovil pranie, aby som ho operoval ja a nie robot. Avšak po náležitom vysvetlení operačného postupu, pacient s robotickou operáciou bez váhania súhlasil. Komunikácia je vo vzťahu medzi lekárom a pacientom základom dôvery, na našej klinike na ňu kladieme veľký dôraz.

Ostane robotika doplnkovou k laparoskopii alebo sa postupne stane dominantnou operačnou metódou?

V. P.: Ak sa obhliadneme dozadu do nedávnej minulosti a spomenieme si na začiatky laparoskopickej chirurgie, tak môžeme vidieť určitú paralelu so súčasným pohľadom na robotickú chirurgiu. Aj vtedy boli názory niektorých chirurgov na budúcnosť laparoskopie mimoriadne skeptické. Výhodám robotickej chirurgie je venovaných množstvo odborných článkov a publikácií, myslím, že cesty späť už niet. Robotická chirurgia je na celosvetovom vzostupe, zatiaľ je limitujúcim faktorom širokého uplatnenia vysoká finančná náročnosť.

MUDr. Michal Kmak:

narodil sa v Košiciach, po skončení štúdia medicíny na LF **UPJŠ** v roku 2012 nastúpil do Nemocnice AGEL Košice-Šaca, kde doteraz pracuje v Urocentre. Má atestáciu z urológie a onkológie, venuje sa onkochirurgii v urológii a robotickej operatíve v urológii.

Urologický tím Nemocnice AGEL Košice-Šaca s robotom da Vinci.

Operácia prostaty patrí medzi najčastejšie robotické výkony. V čom je jej výhoda v porovnaní s klasickou operáciou?

M. K.: Pacienti, v porovnaní s klasickou operáciou, pociťujú výrazne menšiu bolesť. Po robotickej operácii prostaty už na druhý deň normálne chodia bez pomoci a ak nie sú prítomné žiadne komplikácie, na tretí pooperačný deň môžu byť prepustení do ambulantnej starostlivosti. Azda najväčšou výhodou je, že robotický výkon je, v porovnaní s klasickým, výrazne šetrnejší k okolitým orgánom, u pacientov sa spravidla rýchlo obnoví plná kontinencia.

Koľko trvá rekonvalescencia po robotickej prostatektómii?

M. K.: Rekonvalescencia je spravidla rýchla. Hojenie rán je u každého pacienta individuálne, ale väčšinou sa po týždni postupne vracajú k normálnej životnej aktivite.

Pri akých výkonoch v urológii je ešte využitie operačného robota pre pacienta prínosné?

M. K.: Roboticky je možné vykonať aj operácie na obličke a močovom mechúre pri rôznych onkologických ochoreniach. Z benígnych ochorení sa môže vykonávať operácia obličkovej panvičky a močovodu pre ich zúženie alebo opätovné našitie močovodu na močový mechúr pri rôznych ochoreniach alebo poraneniach.

Koľko sa na robotický výkon u vás čaká?

M. K.: Najčastejší výkon u nás je robotická prostatektómia. Štandardná čakacia doba je v súčasnosti 2 – 3 mesiace. Nakolko sú pacienti spravidla po biopsii, z hľadiska bezpečnosti operačného výkonu je potrebný odklad na zhojenie rany po biopsii.

Autor: Petit Press, a.s. divízia východ